

Uvodnik

V poletni izdaji revije nadaljujemo problematiziranje stanja produkcijskih pogojev sodobne umetnosti. Tokrat predstavljamo besedila, ki obravnavajo praktične primere delovanja produkcijskih pogojev v domačem in mednarodnem kontekstu in kažejo, kakšni odnosi definirajo današnje stanje v polju umetnosti in kulture. Zdi se, da tako doma kot na ravni Evropske unije institucija umetnosti stoji razpeta med instrumentalizacijo umetnosti v ekonomske (kulturna industrija, diktatura tržnosti in profitnosti) ali politične namene (problem institucij in javnega financiranja) ter avtonomno pozicijo, ki si želi legitimne pozicije in sodelovanja v definiranju družbenih odnosov. Očitno je, da institucija umetnosti v sodobni družbi ni prioriteta, saj v vrsti pred njo vedno stojijo še ekonomski in politični interesi, ki spretno manevrirajo in še kako vplivajo na odnos širše družbe do umetnosti, njenih vlog in vrednot.

V današnjem neoliberalnem svetu prikritega političnega inženirstva postaja čedalje težje ohraniti kritični odnos tako do lastnega medija (in institucije umetnosti) kot tudi do drugih družbenih sfer in kontekstov. Tovrstno početje prehitro postane predmet manipulacij, zato vedno bolj pogrešamo kritičen odnos, ki je neprizanesljiv tako do lastne sklede kot tudi do ostalih »družbenih skled«, pri čemer pa mu izrekanje stališč tako ali drugače ne odvzema ne moči ne položaja.

Izbrane tekste v tokratni številki lahko torej berete tudi kot stališča, ki jim ni vseeno, kako definirati odnose v kulturi, kako kritično razmišljati o pomembnosti umetniškega dela ter o emancipiranem polju umetnosti in njegovem odnosu do širšega družbenega konteksta. Avtonomna pozicija umetnosti je namreč eden ključnih elementov sodobne družbe, v njej se manifestirajo in soočajo kompleksni družbeni rituali in mentalitete, ki uprizorjeni skozi moč umetniškega medija med nami vzpostavljajo pomembne odnose in povezave. Ti so ključni element pokrajine sodobnega sveta, saj v oblikovanju teh razmerij sodelujemo vsi. Ker so produkcijski pogoji tisti člen, ki ne obstaja kot stranski element umetniške dejavnosti, temveč je ključni element pri njenem vzpostavljanju in obstoju, si želim, da podane ideje sprožijo naš angažma za realiziranje kompleksnih potencialov in vitalnosti sodobne umetnosti.